

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

V rámci komplexní revize, která probíhala za jednotlivé cenové okruhy tržních služeb v průběhu roku 2006, byly revidovány váhové systémy, výběry cenových reprezentantů a zpravodajských jednotek (respondentů). Základem publikovaných indexů po provedené standardní revizi jsou průměrné ceny za rok 2005. Stálou váhou indexů je roční struktura tržeb resp. roční pojistné, roční výnosy za spojové výkony apod. za rok 2005.

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů do úhrnu pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres. Pro výpočet se používají váhy základního období (t.j. roční struktura tržeb, výnosů apod.).

$$I_{1/0} = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1 - cena ve sledovaném období

p_0 - cena v základním období

$p_0 q_0$ - stálá váha - hodnotový ukazatel základního období
(tržby, výnosy apod.)

Ceny, které jsou předmětem statistických zjišťování, jsou cenami převážně realizačními, smluvními (bez vlastní spotřeby), určené výhradně pro tuzemský trh (pro podnikovou sféru). Zjišťované ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty.

Index cen tržních služeb

Úhrnný index cen tržních služeb zahrnuje následující indexy cen tržních služeb v podnikatelské sféře (t.j. mezi podnikatelskými subjekty):

- nákladní doprava a skladování
- služby pošt a telekomunikací
- peněžnictví
- pojišťovnictví
- podnikatelské služby a služby v oblasti nemovitostí a pronájmu
- stočné (odkanalizovaná voda)

Cenová šetření uvedených tržních služeb, která jsou agregována v úhrnný cenový index, zahrnují vybrané služby obsažené ve Standardní klasifikaci produkce (SKP) a Odvětvové klasifikaci ekonomických činností (OKEČ) v oddílech: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 70, 71, 72, 74 a 90.

Metodika šetření jednotlivých okruhů služeb je individuálně popsána u samostatně publikovaných indexů cen služeb.

Stálými váhami úhrnného indexu je souhrn vah za jednotlivě publikované okruhy služeb za rok 2005. Váhy v rámci jednotlivých okruhů služeb odrážejí pouze ty skupiny služeb, které je možno pokrýt cenovým šetřením a pro které je možno vhodným způsobem vytvářet cenové indexy.

Index cen nákladní dopravy a skladování

Index cen nákladní dopravy a skladování je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkazech Ceny Dop Ž 1 - 12, Ceny Dop S 1 - 12, Ceny Dop P 1 - 12, Ceny Dop Ř 1 - 12 a Ceny Dop L 1 - 12, Ceny Sklad 1 - 12. Ceny jsou sledovány prostřednictvím stálých reprezentantů (cca 40) a jejich stálých přepravních vzdáleností.

Celkový index nákladní dopravy a skladování obsahuje indexy za dopravu železniční, silniční, potrubní, vnitrozemskou vodní, leteckou a manipulaci s nákladem a skladování, které jsou počítány za jednotlivé úseky samostatně. Index cen potrubní dopravy obsahuje nejen údaje za dopravu ropy, ale i zemního plynu.

Stálými váhami indexu jsou tržby za přepravné nebo skladování za rok 2005. Cenovým základem indexu je průměr roku 2005.

Metodika sledování smluvních cen na železnici se liší od ostatních druhů nákladní dopravy, neboť České dráhy a.s. mají zákonem uloženou povinnost vyhlášovat Tarif pro přepravu vozových zásilek, který slouží jako nabídkové ceny pro sjednávání volných smluvních cen. Nedohodne-li se železnice s přepravcem na jiné ceně než nabídkové, je nabídková cena považována za smluvní cenu. Pro výpočet průměrné smluvní ceny za sledované reprezentanty je používána metodika výpočtu sjednaná s pracovníky Českých drah. Index růstu sazeb v tarifu neodpovídá metodice sledování cenových indexů.

Index cen služeb pošt a telekomunikací

Index cen služeb pošt a telekomunikací je počítán měsíčně od roku 1993 z cen zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkaze Ceny Spoj 1 - 12.

Služby pošt a telekomunikací, které jsou vyjádřeny v klasifikaci SKP oddílem 64, zahrnují poštovní, kurýrní a telekomunikační služby. Telekomunikační činnost obsahuje telefonní provoz (podnikatelské sazby), pronájem telekomunikačních okruhů, mobilní telefonní služby a služby související s poskytováním přístupu na internet. Radiokomunikační provoz je rozdělen na televizní a rozhlasové vysílání, kde jsou sledovány ceny za měsíční pronájem a hodinové sazby vybraných vysílačů.

Stálými váhami indexu jsou výnosy za služby pošt a telekomunikací za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen peněžnictví

Index cen peněžnictví je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek peněžního zprostředkování z okruhu bankovní sféry na výkazech Ceny Ban 2 - 12 za SKP 65.12 a současně u vybraných jednotek ostatního finančního zprostředkování poskytujících finanční leasing na výkazech Ceny Leas 1 - 12 za SKP 65.21.

Zjišťování peněžního zprostředkování je zaměřeno na ceny vybraných bankovních služeb, které poskytují komerční banky zejména podnikatelským subjektům. Ceny služeb finančního leasingu jsou sledovány za vybrané okruhy leasingu poskytovaného podnikatelské sféře. Za cenu leasingu je považován leasingový koeficient, k jehož výpočtu jsou používány zásadně ceny bez daně z přidané hodnoty.

Výběr reprezentantů je průběžně konzultován s respondenty bankovního sektoru a velkých leasingových společností.

Stálými váhami indexu jsou výnosy z finančních činností komerčních bank a leasingový nárůst za služby finančního leasingu za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen pojišťovnictví

Index cen pojišťovnictví je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkazy Ceny Pj 1 - 12 za SKP 66.03. Zjišťování je zaměřeno výhradně na oblast pojišťování podnikatelské sféry.

Výběr reprezentantů u pojištění majetku byl na základě doporučení České asociace pojišťoven volen ze sféry tzv. malých a středních rizik, u motorových vozidel je zaměřen na vozy tuzemské i zahraniční výroby a u zemědělské produkce na plodiny a zvířata. K vybraným reprezentantům byl zvolen vždy druh pojištění s nejčastějším výskytem v dané oblasti.

Za cenu je považováno pojistné u daného reprezentanta, které je vypočítáváno ze sazeb pojišťoven (v % nebo ‰) a pojistné částky pojišťovaného majetku. Na růstu cen v pojišťovnictví se proto do značné míry podílí inflační nárůst mimo sféru pojišťovnictví.

Celkový index tzv. ostatního pojištění za SKP 66.03 obsahuje index pojištění majetku proti požáru a odcizení v členění na oblast řemesel, obchodu a služeb, pojištění motorových vozidel osobních a nákladních a zemědělské produkce za oblast rostlinnou a živočišnou.

Stálými váhami indexu je přijaté pojistné za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu

Index cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu (dále jen index podnikatelských služeb) je publikován od ledna 1996. Ceny vybraných služeb se zjišťují prostřednictvím statistických výkazů Ceny Psn 1 - 12, Ceny Pss 1 - 12, Ceny Psa 1 - 12, Ceny Psz 1 - 12, Ceny Psu 1 - 12, Ceny Psi 1 - 12, Ceny Psr 1 - 12 a Ceny Pso 1 - 12. Šetření se provádí u cca 500 vybraných zpravodajských jednotek, poskytujících tržní služby určené převážně pro podnikatele.

V šetření jsou zahrnuty ceny služeb klasifikovaných ve Standardní klasifikaci produkce (SKP) a Odvětvové klasifikaci ekonomických činností (OKEČ) v oddílech: 70 - Činnosti v oblasti nemovitostí, 71 - Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, 72 - Zpracování dat a související činnosti a 74 - Ostatní podnikatelské služby; z oddílu 74 jsou do šetření zahrnuty daňové poradenství, účetnictví, auditorské služby, služby průzkumu trhu, architektonické a inženýrské služby, reklamní činnosti, nábor a obstarávání pracovních sil, pátrací a ochranné služby, čištění budov, překladatelské služby a veletržní a výstavní služby. Ceny pro výpočet indexu podnikatelských služeb jsou sledovány u 110 vybraných reprezentantů.

Stálými váhami indexu jsou roční tržby za služby poskytované v roce 2005. Cenovým základem pro výpočet indexu je průměr roku 2005.

Od ledna 1998 jsou čtvrtletně publikovány „Průměrné ceny vybraných podnikatelských služeb“. Vybírání jsou reprezentanti, jejichž průměrná cena je zaručena spolehlivým vzorkem respondentů.

Index cen vodného a stočného

Index cen vodného a stočného je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě šetření cen pitné a odkanalizované vody výkazem Ceny Vod 1 - 12. U vybraných zpravodajských jednotek byly do konce roku 2005 šetřeny ceny v příslušném měsíci za 4 vodo hospodářské komodity (pitná voda fakturovaná domácnostem a ostatním odběratelům, odkanalizovaná voda fakturovaná pro domácnosti a ostatní odběratele). Od ledna 2006 se na základě cenového výměru MFČR č.01/2005 vykazuje jednotná cena pro domácnosti a ostatní za pitnou a odkanalizovanou vodu. Index cen pitné vody celkem je součástí indexu cen průmyslových výrobců a v tabulkách je uváděn pouze informativně.

Stálými váhami indexu jsou tržby za vodné a stočné u jednotlivých reprezentantů a jejich celek za rok 2005. Cenovým základem indexu je průměr roku 2005.